

ЮВІЛЕЇ

Володимир ПАНАСЮК
(до 90-річчя від дня народження)

27 лютого 2016 року виповнюється 90 років відомому українському вченому зі світовим іменем у галузі механіки та фізики міцності матеріалів і конструкцій, академікові НАН України, докторові технічних наук, професорові, Заслуженому діячеві науки і техніки України, лауреатові трьох Державних премій у галузі науки і техніки, почесному директору Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України, головному редакторові міжнародного науково-технічного журналу “Фізико-хімічна механіка матеріалів” Володимирові Васильовичу Панасюкові.

В. В. Панасюк народився 27 лютого 1926 року на Холмщині (тепер – Республіка Польща). Після закінчення у 1951 р. фізико-математичного факультету Львівського державного університету працює у Фізико-механічному інституті НАН України (до 1964 р. – Інститут машинознавства і автоматики АН УРСР), в якому пройшов шлях аспіранта, молодшого і старшого наукового співробітника, вченого секретаря, завідувача лабораторії, завідувача відділу, а з 1971 р. по 2014 р. – директор Інституту. В 1972 р. його обрано членом-кореспондентом, а в 1978 р. – академіком НАН України.

Наукова діяльність В. В. Панасюка присвячена розв’язанню задач фізики і механіки руйнування та міцності матеріалів, розробці теорії руйнування тіл з тріщинами, контактним задачам теорії пружності, фізико-хімічної механіки матеріалів тощо. Він запропонував нові оригінальні теоретичні концепції та моделі для дослідження граничної рівноваги пружно-пластичних деформівних тіл з тріщинами, нові підходи до розв’язання задач математичної теорії тріщин для багатозв’язних областей, сформулював принципово нову модель впливу корозивного середовища на ріст тріщин у металах, а також під впливом водню, розробив екс-

периментальні методи встановлення характеристик тріщиностійкості матеріалів. З його участю вперше в СРСР підготовлено відповідні стандарти для визначення тріщиностійкості матеріалів.

Основні наукові результати вченого висвітлено в понад 600 публікаціях, у т. ч. в 17 монографіях, серед яких перша монографія в Східній Європі з механіки граничної рівноваги твердих деформівних тіл з тріщинами. Ці праці, а також його почесна лекція на 8-й Міжнародній конференції з механіки руйнування в Києві є вагомим внеском у розвиток та утвердження механіки руйнування матеріалів як напрямку в науці про матеріали та цілісність конструкцій. Важливою віхою у розвитку науки про матеріали та їхню міцність стала підготовка під його керівництвом багатотомного енциклопедичного довідника “Механіка руйнування і міцність матеріалів” (з 1988 р.). На сьогодні вже вийшло з друку 15 томів цього видання.

В. В. Панасюк створив свою наукову школу з механіки руйнування і матеріалознавства, підготував 18 докторів і 47 кандидатів наук, приділяє велику увагу вихованню молоді. Він вніс значний вклад у розбудову Інституту, організацію на його базі науково-технічного комплексу “НТК ФМІ НАН України”, створення унікального лабораторного комплексу “Протон” для дослідження впливу водню за високих тисків і температур на поведінку конструкційних матеріалів, Шацької експериментальної бази, державних інженерних центрів “Львівантикор” і “Техно-Ресурс”, корпорації “Енергоресурс-Інвест” та інших науково-виробничих структур, які сприяли впровадженню в народне господарство наукових розробок Інституту.

В. В. Панасюк очолював український національний організаційний комітет 8-ої Міжнародної конференції з механіки руйнування матеріалів у Києві (1993 р.), є одним зі засновників українсько-польсько-німецької Літньої школи для молодих науковців (1995 р.). Очолює науково-технічну раду з фізико-хімічної механіки матеріалів, Українське товариство з механіки руйнування матеріалів, є членом редколегії міжнародного журналу “Fatigue and Fracture of Engineering Materials and Structures” (1984–2007 рр.) та багатьох інших наукових видань. Він керівник української делегації на Європейських конференціях з механіки руйнування матеріалів, починаючи з 1992 р., та на грецько-українських симпозіумах з механіки руйнування та міцності матеріалів (Греція, Ксанті, 2010 р. та Україна, Львів, 2011 р.).

Відзначений медаллю Гріффітса – вищою нагородою Європейського товариства з цілісності конструкцій (ESIS), удостоєний почесного титулу “Doctor Honoris Causa” Вроцлавської політехніки (1998 р.), Національного університету “Львівська політехніка” (2007 р.), а також Національних університетів у Луцьку, Івано-Франківську та Ужгороді.

Володимир Васильович – член Європейської академії наук, Наукового товариства ім. Шевченка, Національних комітетів з теоретичної та прикладної механіки України та Росії, Європейського товариства з цілісності конструкцій, почесний член Грецького товариства з механіки руйнування та інших міжнародних організацій. Упродовж 1991–2003 рр. – президент Львівського крайового товариства “Рідна школа”. Відзначений багатьма державними нагородами СРСР і України, зокрема, орденом “За заслуги” трьох ступенів та орденом Ярослава Мудрого. Удостоєний премій ім. О. М. Динника, ім. Є. О. Патона та ім. Г. В. Карпенка Національної академії наук України.

Колектив Фізико-механічного інституту, редакція журналу “Фізико-хімічна механіка матеріалів”, колеги та наукова громадськість щиро вітають Володимира Панасюка з ювілеєм і бажають йому здоров’я, благополуччя та успіхів у подальшій праці на благо науки та Української держави.